

М.А. Ребрик, аспірант ДВНЗ «УАБС НБУ»
СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВАЛЮТНОГО РИЗИКУ
БАНКУ

Доповідь присвячена дослідженню структури валютного ризику банку.

The report deals with the structure of bank's currency exchange risk.

Посилення процесу фінансової глобалізації як складової економічної інтеграції супроводжується становленням і функціонуванням транснаціональних корпорацій, інтенсифікацією світової торгівлі та тенденцією до конвергенції. Більшість елементів фінансової глобалізації виникли як результат розвитку саме фінансової сфери: різке зростання транснаціональних потоків капіталів, виникнення нових фінансових інструментів, створення колективних валют тощо. Зазначені процеси, в свою чергу, зумовлюють постійне зростання обсягів торгівлі іноземною валютою. Операції банків, які є основними учасниками на світовому та національних валютних ринках, пов'язані з валютним ризиком.

У науковій літературі не існує єдиного підходу до визначення поняття «валютний ризик». На нашу думку, від коректності трактування зазначеного терміну в значній мірі залежить ефективність процесу управління валютним ризиком банку, а, відповідно, його стабільний розвиток та конкурентоздатність.

Структурно валютний ризик банку можна представити в якості комбінації наступних елементів:

1) Джерело ризику (загроза) – подія, реалізація якої несе для банку виникнення втрат (матеріальних або нематеріальних) – короткострокові та довгострокові коливання валютних курсів. Основними кількісними характеристиками джерела валютного ризику є масштаб зміни (в абсолютному або відносному вимірі) й імовірність такої зміни.

2) Експозиція (ступінь схильності) ризику – характеристика ситуації, що призводить до втрат або іншої форми реалізації загроз.

Традиційно виділяють такі види експозицій валютного ризику для банку, як трансакційну, трансляційну (бухгалтерську) та економічну.

Трансакційна експозиція полягає в тому, що несприятливі коливання курсів іноземних валют впливають на реальну вартість відкритих валютних позицій.

Трансляційна (бухгалтерська) експозиція полягає в тому, що величина еквівалента валютної позиції у звітності змінюється в результаті змін обмінних курсів, які використовуються для перерахунку залишків в іноземних валютах в базову (національну) валюту.

Економічна валютна експозиція полягає в змінах вартості майбутніх грошових потоків (прямий) та конкурентоспроможності банку або його структур, що входять в консолідовану групу, на зовнішньому ринку (опосередкований) через суттєві зміни обмінних курсів.

На нашу думку, необхідно також виділяти непрямую (приховану, комерційну) валютну експозицію банку яка полягає у нездатності або небажанні боржника (фізичної, юридичної особи або банка-контрагента) розрахуватися за своїми зобов'язаннями, що спричинено зміною обмінних курсів.

3) Наслідки – результат реалізації загрози, що перешкоджає досягненню цілей і в остаточному підсумку виражається у масштабах втрат (матеріальних та нематеріальних) банку. Наслідки, що спричиняє кожен вид валютної експозиції можна проаналізувати, виходячи з визначення відповідної експозиції.

Таким чином, валютний ризик банку можна визначити як комбінацію загрози, з якою пов'язана його діяльність, валютної експозиції, яка характеризує ступінь схильності до втрат, та наслідків, які, в остаточному підсумку, виражаються у масштабах втрат банку.

Ребрик, М.А. Структурна характеристика валютного ризику банку [Текст] / М.А. Ребрик // Проблемы развития финансовой системы Украины в условиях глобализации : сб. трудов V (XI) Международной научно-практической конференции аспирантов и студентов, 25-28 марта 2009 г., Симферополь / Центр Стабилизации. – Симферополь, 2009. – С. 128-129.